

УДК 378.091.336.2

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАЦІЯ

Лупак Н.М., к. філол. н., доцент,
докторант кафедри педагогіки і методики
початкової та дошкільної освіти

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Акцентовано на важливості мистецької освіти, яка передбачає формування естетичного досвіду й ціннісних орієнтацій, спрямована на професійну художньо-творчу самореалізацію, у потенціал якої закладено вектори досягнення ключових компетенцій через художнє пізнання. Увиразнено, що одним з інноваційних методів навчання в мистецькій освітній галузі є інтермедіальний аналіз. Інтермедіальність трактується як взаємодія семиотичних кодів різних мистецтв у мультимедійному просторі культури. Наголошено, що в основу інтермедіальності покладено міжмистецьку взаємодію, порівняльний аналіз текстів (цифрових і нецифрових), систему комунікативної компетентності та особистісний естетичний досвід. Доведено, що інтермедіальність є базовим підґрунтям мистецької освіти, тому розглядається це поняття як педагогічна категорія. Вивчення наукових джерел уможливило визначити поняття «інтермедіальні технології», яке тлумачиться як спосіб розкриття смислу міжмистецької взаємодії в межах певної художньої форми. Виявлено, що суть інтермедіальних технологій полягає в умінні сприймати, аналізувати, «розкодовувати», інтерпретувати, презентувати тексти культури, що внаслідок осмислення сприяє набуттю нових знань і нового естетичного досвіду особистості. Підсумовано, що впровадження інтермедіальних технологій у практичну діяльність мистецьких закладів вищої освіти передбачає залучення сучасних педагогічних технологій: інтерактивних, інформаційно-комунікативних, мультимедійних, арт-технологій тощо, а також нетрадиційних технік і прийомів.

Ключові слова: *освіта, мистецтво, мистецька освіта, вчитель мистецьких дисциплін, інтермедіальність, інтермедіальний аналіз, інтермедіальні технології.*

Акцентирувано на важности художественного образования, которое предусматривает формирование эстетического опыта и ценностных ориентаций, направленное на профессиональную художественно-творческую самореализацию, в потенциале которого заложен вектор достижения ключевых компетентностей через художественное познание. Показано, что одним из инновационных методов обучения в художественной сфере образования является интермедиаальный анализ. Интермедиаальность трактуется как взаимодействие семиотических кодов различных искусств в мультимедийном пространстве культуры. Доказано, что интермедиаальность является базовым основанием художественного образования, потому рассматриваем это понятие как педагогическую категорию. Изучение научных источников позволило определить понятие «интермедиаальные технологии», которое понимается как способ расшифровки смысла междухудожественного взаимодействия в пределах определенной художественной формы. Выявлено, что суть интермедиаальных технологий заключается в умении воспринимать, анализировать, «декодировать», интерпретировать, демонстрировать тексты культуры, что способствует осмыслению, приобретению новых знаний и эстетического опыта личности. Отмечено, что в основу интермедиаальности положено междухудожественное взаимодействие, сравнительный анализ текстов (цифровых и нецифровых), систему коммуникативной компетентности и личностный эстетический опыт. Обобщено, что внедрение интермедиаальных технологий в практическую деятельность художественных высших учебных заведений предусматривает привлечение современных педагогических технологий: интерактивных, информационно-коммуникативных, мультимедийных, арт-технологий и тому подобных, а также нетрадиционных техник и приемов.

Ключевые слова: *образование, искусство, художественное образование, учитель художественных дисциплин, интермедиаальность, интермедиаальный анализ, интермедиаальные технологии.*

Lupak N.M. INTERMEDIAL TECHNOLOGIES IN THE SYSTEM OF ART EDUCATION AS PEDAGOGICAL INNOVATION

It is accented on the importance of artistic education, which provides forming of aesthetic experience and valuable orientations, directed on the professional artistic and creative self-realization, in the potential of which are laid vectors of key competencies achievements through the artistic cognition. It is expressed, that one of innovative methods of study in art educational branch is intermedial analysis. Intermedialism is interpreted as interaction of semiotic codes of various arts in multimedia space of culture. It is emphasized, that an inter-artistic interaction, comparative analysis of texts (digital and non-digital), system of communicative competence and personal aesthetic experience are laid into the basis of intermedialism. It is proved that intermedialism is the basic foundation for artistic education, so we consider this concept as a pedagogical category. The study of scientific sources made

it possible to define the concept of “intermedial technologies”, which is interpreted as a way of disclosing the meaning of inter-artistic interaction within a certain artistic form. It is discovered, that the essence of intermedial technologies is in ability to perceive, to analyze, “to decode”, to interpret, to present texts of culture, which, as a result of comprehension, promotes acquisition of new knowledge and new aesthetic personal experience. It is summarized, that implementation of intermedial technologies into the practice of art higher educational establishments involves the use of modern pedagogical technologies: interactive, informational and communicative, multimedial, art-technologies etc., and also non-traditional techniques and methods.

Key words: *education, art, art-education, teacher of arts subjects, intermediality, intermedial analysis, intermedial technologies.*

Постановка проблеми. Завдання сучасної освіти – сформувати людину Культури, яка вмітиме естетично й інтелектуально мислити та відчувати. В оновленому Законі України «Про освіту» (2017) окрему роль відведено мистецькій освіті, яка передбачає формування спеціальних здібностей, набуття особою естетичного досвіду й ціннісних орієнтацій, комплексу професійних компетенцій, є спрямованою на професійну художньо-творчу самореалізацію особистості й отримання кваліфікацій у різних видах мистецтва [11]. Мистецька діяльність стимулює розвиток творчого потенціалу людини, сприяє формуванню культурного середовища, визначає рівень якості життя та ціннісні критерії населення, стає чинником створення нового пласту культурних цінностей і ресурсів розвитку, забезпечує формування спільної системи цінностей народу» [2, с. 315].

Безперечно, розвиток мистецької освіти потребує якісної підготовки вчителя мистецьких дисциплін. Особливістю цієї підготовки є набуття майбутніми вчителями вмінь здійснювати інтегративний підхід, поєднуючи різні педагогічні технології та види мистецької діяльності в освітньому процесі з метою гармонійного всебічного розвитку учнів та їх духовного збагачення. Отож актуалізується не лише вдосконалення змісту й структури навчальних предметів, пов'язаних із мистецтвом, але й методика їх викладання шляхом використання педагогічних інновацій. Одним з інноваційних методів навчання мистецтв, що вирішує проблему реалізації інтегративного підходу, вважаємо інтермедіальний аналіз, що є важливим компонентом інтермедіальних технологій, які інтегрують такі педагогічні технології: інтерактивні, інформаційно-комунікаційні, мультимедійні, проектні, тренінгові, арт-технології тощо. Тому проблема впровадження інтермедіальних технологій у навчальний процес майбутніх учителів мистецьких спеціальностей є актуальною, а теоретичне обґрунтування інтермедіальних технологій як освітніх – доцільним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості педагогічно-мистецької освіти висвітлені в наукових працях таких

учених, як І. Бех, С. Вітвицька, О. Дацко, К. Завалко, С. Коновець, О. Комаровська, Л. Масол, О. Отич, Г. Падалка, О. Ростовський, З. Сирота, О. Рудницька, Г. Сотська, Г. Філіпчук, Г. Шевченко, О. Щолокова та інші. Вчені звертають увагу на специфіку педагогічної діяльності вчителя мистецьких дисциплін як складного структурного утворення, що поєднує різні види художньої практики, корелюється з духовним потенціалом особистості вчителя та конкретизується в сукупності його професійних знань, умінь і власного рівня творчого розвитку. Науковці вказують на необхідність формування особливих професійних умінь учителя, зокрема майстерності демонструвати «особистісне бачення мистецького твору; спонукати «відчувати» внутрішній світ іншого, його особистісні потреби; здійснювати діалогічне спілкування, імпровізувати; бути драматургом, режисером, учасником тих чи інших педагогічних ситуацій» [13, с. 34]. Дослідники одностайно сходяться на думці, що осучаснення мистецької освіти неможливе без упровадження новітніх педагогічних систем і технологій. Досвід українських учених із питань технологізації освіти [4; 5; 10; 17] ефективно сприяє цьому процесу.

Суттєвим є зауваження Т. Дорошенко, що у практиці професійної підготовки недостатньо реалізується інтеграційний підхід до навчання. Автор наголошує на важливості формування в майбутнього вчителя мистецтв особистісних смислів у контексті інтеграції, взаємопроникнення різних видів художньої діяльності, їхніх взаємозв'язків та активної взаємодії [3, с. 70], що є основою інтермедіальності. Поняття «інтермедіальність» у сучасній науці обґрунтовували В. Будний, В. Вольф, М. Ільницький, Ю. Лотман, С. Маценка, О. Пешкова, Н. Тишуніна, О. Ханзен-Леве, Д. Хігґінс, Е. Циховська та інші науковці; філософські та соціокультурні передумови виокремлення інтермедіальності висвітлено в працях Г.В.Ф. Гегеля, Р. Барта, В. Беньяміна, Ю. Крістевой та інших дослідників; інтермедіальність як метод аналізу досліджували Л. Генералюк, І. Раєвські, О. Рисак, Г. Сиваченко, В. Просалова, П. Шер та інші вчені; феномен «інтермедіального коловороту» увиразнили Д. Дроз-

денко, О. Дулібіна, В. Кулібченко, І. Мегедь, І. Мегела, Г. Сиваченко та інші.

Невирішені аспекти проблеми. Незважаючи на те, що проблема інтермедіальності є об'єктом комплексних досліджень у сфері мистецтва та гуманітарних наук, питання підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін до застосування інтермедіальних технологій і здійснення інтермедіального аналізу в професійній діяльності досі залишається відкритим і потребує системного вивчення.

Постановка завдання. Мета статті – на основі аналізу наукових праць про інтермедіальність як культурно-мистецький феномен обґрунтувати дефініцію поняття «інтермедіальні технології» в контексті професійної підготовки сучасного вчителя мистецтв у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. З огляду на стрімке розширення інформаційно-комунікативного потоку мистецька освіта повинна долучитися до інтермедіального дискурсу, який поки що активно функціонує лише в площині літературознавчих і мистецтвознавчих студій. Інтермедіальність як спосіб художнього пізнання стає інноваційним напрямом мистецької діяльності, пріоритетним вектором дослідження текстів культури, в основі якого закладені процеси декодування художньої інформації з метою пошуку в ній особистісного смислу. Розробники змістової лінії мистецької освітньої галузі для нової української школи в контексті ідеї інтеграції наголошують на зміщенні акцентів (знання – пізнання, якість знань – якість мислення) у підходах до формування художнього пізнання особистості шляхом комплексного «занурення» в природу мистецтва, яке охоплює «прийняття» дитиною емоційно-інформаційних імпульсів, що надсилає мистецький твір, їх індивідуально-образне трактування та інтерпретацію; осмислення чуттєвого досвіду, що створює підґрунтя для формування особистісних цінностей і реалізації особистісно-розвивального потенціалу [6, с. 122]. Реалізація мети навчання мистецтва в загальноосвітній школі здійснюватиметься за такими змістовими лініями: «Художньо-творча діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво», що передбачає застосування нових педагогічних практик.

Інноваційний підхід активізує особливий формат мистецької діяльності – інтермедіальний. Важливо зважати на те, що роль і місце мистецької освіти сьогодні можуть бути об'єктивно визначені лише з урахуванням логіки медіа-дискурсу, який розвивається в контексті інформаційно-цифрового тех-

нологічного укладу; охоплює міжмистецькі, міждисциплінарні, міжкультурні площини, наповнені семіотичним змістом художньої комунікації. «Така логіка взаємодоповнюваності «передбачає перехід від лінійного до різоматичного (кущового) пізнання, розширює семантичний і подійний простір гіпотез основотвірних педагогічних теорій (діяльності, свідомості, особистості), що надає право кожному вчителю створювати власну методологію» [7, с. 14].

З огляду на спрямованість мистецької освітньої галузі на освоєння особистістю культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва виникає потреба в осмисленому застосуванні принципу взаємодії. Інтермедіальність як специфічна форма інтеграції виявляється в єдності сприйняття людиною різних видів комунікативних засобів – медіа, має на меті закласти основи цілісного уявлення про природу, культуру, суспільство та сформувати власне ставлення до законів їх розвитку. Дослідницькі надбання вітчизняних [1; 12; 14; 16] і зарубіжних [18–22] учених у тлумаченні цього терміна різновекторні та багаторівневі, проте всі вони зводяться до розуміння інтермедіальності (у загальному сенсі) як взаємодії семіотичних кодів гомогенних і/або гетерогенних структур у просторі культури (медіа-просторі). Г. Сиваченко зазначає, що «теорія інтермедіальності передбачає прикладання концептуально-методологічної бази теорії інтертекстуальності до студій над проблемами синтезу та взаємодії мистецтв» [14, с. 3]. Суголосно Е. Циховська, аналізуючи та систематизуючи теоретичні дилеми поняття інтермедіальності, констатує, що цей термін був створений за аналогією з поняттям інтертекстуальності [16, с. 50.]. Виявлення та дослідження мовних зв'язків у межах однієї текстової площини (цитата, пародія, плагіат, трансформація інваріанта, стилізація тощо) стало основним завданням текстології постструктуралізму, а поняття «інтертекстуальність» (запроваджене Ю. Крістєвою у 1967 р.) пов'язувалося з тлумаченням світу як суцільного універсального тексту (Ю. Лотман), теорією поліфонічності (М. Бахтін), системою знаків (Р. Барт) в аспекті «текст – тексти – система», на підставі відношень архітексту, прототексту, метатексту, а відтак – інтертексту. Осмислення постструктуралістами інтертекстуальності в проєкції безмежжя мови вказувало на її невичерпні семантичні значення, наслідком чого була «пооява нескінченно нових текстів як перетину багатьох інших, більш менш упізнаваних попередніх чи паралельних. Кожна цитата вважається носієм функціонально-стилістичного коду, що вказує на відповідний спосіб мислення.

Взаємопереплетення таких кодів перетворюється на їхні потоки, формуючи складну картину взаємодії текстів» [8, с. 309].

Отже, поняття «інтермедіальність» увійшло до теоретичного обігу гуманітарних наук наприкінці ХХ ст. разом із такими суміжними поняттями: інтертекстуальність, міжмистецька взаємодія тощо. Науковці дискутують і досі щодо права першості у використанні терміна «intermediality», вказуючи на імена С.-Т. Кольріджа, Д. Хіггінса, А. Ханзена-Льове, Ю.-Е. Мюллера та інших учених [16, с. 52]. Варто зазначити, що задовго до появи назви терміна активно велися спроби теоретичного осмислення явища міжмистецької взаємодії, з'являлися ґрунтовні дослідження теоретиків культури, мистецтвознавців, літературознавців, зокрема, в галузі компаративних студій: К. Вайса «Симбіоз мистецтв» (1936), Д. Дівея «Мистецтво як досвід» (1939), М. Кагана «Морфологія мистецтв» (1972), Б. Реїзова «Література і музика: контакти і взаємодія» (1975) та праці інших дослідників. Науковці розмірковували над проблемою термінології: «оскільки будь-які міжтекстові реляції називалися інтертекстом, то закономірно постало питання: як назвати реляції між різними видами мистецтв? Фактично поняття «інтермедіальності» й «інтертекстуальності» потрібні були для розмежування на внутрішньо- та міжсеміотичні типи реляцій» [16, с. 50]. Дослідники художніх явищ акцентують на тому, що «образи, які перетинаються в тексті, можуть бути зафіксовані не лише вербально, але й будь-яким іншим елементом художньої форми – звуком, кольором, об'ємом тощо; слова письменника, колір, тінь, лінія художника, звуки музиканта, організація об'ємів скульптором – усе це в сукупності являє собою ті медіа, які в кожному виді мистецтва організуються за своїм зводом правил – кодом, що формує специфіку кожного мистецтва» [14, с. 3]. Переплетення різних семіотичних структур у єдиному художньому просторі демонструвало широкі можливості інтермедіальності презентувати міжмистецьку взаємодію на смисловому рівні, що призвело до тлумачення цього явища як взаємодії семіотичних кодів різних мистецтв у мультимедійному просторі культури [1, с. 297]. У зв'язку з цим окреслюється термінологічне поле медіакультури, в якому увиразнені такі сучасні поняття, як «медіа» й «мультимедійність». В. Будний і М. Ільницький трактують їх так: «*Медіа* – це не лише засоби масової комунікації, але й специфічні знакові системи різних мистецтв, які є каналами передачі образної інформації. *Мультимедійність* означає узгоджене поєднання в єдиному ансамблі двох чи більше медіа, які

одночасно сприймаються різними органами відчуттів» [1, с. 292].

Зважаючи на нагальну потребу інтеграції та актуалізації сучасного знання про світ, долаючи монокультурну обмеженість, дослідження широкого спектра педагогічних явищ в умовах нелінійного розширення інформаційного простору відбувається шляхом об'єднання методологічного інструментарію різних наукових галузей. Поняття «міждисциплінарність», «інтердисциплінарність», «трансдисциплінарність» з'являються як доказ руйнування кордонів між усталеними академічними дисциплінами та їхніми методологічними засадами. Показовим у цьому аспекті є термінологічний діапазон поняття інтермедіальності, який охоплює такі дефініції: інтермедіальність як спосіб організації художнього матеріалу (О. Бровко), парадигма мислення (Г. Сиваченко), стратегія художніх трансформацій (Д. Дроздовський), інтермедіальний коловорот (О. Дубініна), інтермедіальні дифузії (Н. Лупак), метамистецтво (С. Маценка), методологія аналізу художньої культури (Н. Тишуніна), особлива форма діалогу Культур (О. Бровко), художньо-світоглядна модель естетичного смислу (І. Мегела), дослідницький підхід (Ю. Геркман), світовідчуття сучасної людини (В. Просалова), логіка Мережі (М. Пунці) тощо. Не виникає сумнівів у тому, що педагогічна наука, зокрема мистецька педагогіка, повинна долучитися до інтермедіального дискурсу та представити власне тлумачення з погляду на інтермедіальність як інноваційний метод художнього пізнання, а інтермедіальні технології – як інноваційну модель навчання. З огляду на стрімке розширення інформаційно-комунікативного потоку педагогічна освіта повинна долучитися до інтермедіального дискурсу, який поки що активно функціонує лише в площині літературознавчих і мистецтвознавчих студій. Проте медіа-освіта, як окрема освітня галузь, міцно вкоренилася на благодатному ґрунті інноваційних педагогічних досліджень і впроваджень, виокремилась у вигляді Навчальної програми «Медіа-освіта (медіа-грамотність)» для студентів вищих закладів освіти, педагогічних і науково-педагогічних працівників, розробленої Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти та Академією української преси (2013). Питання медіа-освіти, формування медіа-компетентності особистості нині перебувають у центрі уваги сучасних науково-педагогічних досліджень. Енциклопедичне трактування медіа-освіти пов'язане з розумінням того, як створюються та розповсюджуються медіа-тексти, і з розвитком аналітичних здібностей у особистості для інтерпретації та оцінки їх змісту [19, с. 94].

Тому до системи педагогічної професійної компетентності вчителя мистецьких дисциплін потрібно долучити медіа-грамотність – важливий елемент комунікативної та медіа-компетентності у сфері використання аудіовізуальної інформації, дієвий чинник міжкультурного діалогу. Медіа-компетентність учителя мистецтв передбачатиме розуміння впливу медіа-текстів на пізнання особистістю світу в усіх його виявах: історичних, культурних, філософських, соціальних, економічних, політичних, психологічних, педагогічних, художніх, професійних тощо.

Перспективними науковими проектами в галузі мистецької освіти є розроблення та впровадження інноваційних педтехнологій: інтерактивних, тренінгових, проектних, мультимедійних, арт-технологій тощо. Зважаючи на потреби підростаючого покоління у медіа-комунікації, пропонуємо долучити до цієї групи ще й інтермедіальні технології, адже саме вони сприятимуть формуванню медіа-компетентності майбутнього вчителя мистецтв, а також комунікативної культури загалом.

У сучасних закладах вищої освіти найбільш поширеними з-поміж інформаційно-комунікативних є Multi-Media технології. Це технології інтегрованого залучення всіх видів інформації на електронних носіях у цифровому форматі у вигляді електронного документа. Фахівці з освітніх технологій сучасних навчальних закладів визначають мультимедійні технології найпопулярнішими, найперспективнішими та навіть революційними, адже вони «дають змогу створювати зображення, тексти і дані, що супроводжуються звуком, відео, анімацією й іншими візуальними ефектами» [17, с. 150], що дає змогу сприймати інформацію синкретично. Отже, сьогодні ми маємо справу з новим видом тексту – інтермедіальним, якому належить бути не лише інструментом (наочністю), але й способом навчання. Інтермедіальні технології близькі до мультимедійних, але відрізняються тим, що до інтерактивної взаємодії, окрім цифрових текстів, долучаються тексти культури нецифрового формату (образотворчі, музичні, словесні тощо) зі своїми специфічними кодами, знаками і, найголовніше, сферою естетичного досвіду. Відбувається знакообмін між текстами й особистісним ставленням до текстів суб'єктів взаємодії. Суть інтермедіальних технологій полягає в умінні сприймати, аналізувати, інтерпретувати, презентувати тексти культури, що внаслідок осмислення сприяє набуттю нових знань і нового естетичного досвіду особистості. Отож в основу інтермедіальності покладено міжмистецьку взаємодію, порівняльний аналіз текстів (цифро-

вих і нецифрових), систему комунікативної компетентності та особистісний естетичний досвід, що формуватиметься в умовах інтерактивного навчання. Такий вид комунікації засвідчує поєднання мистецької та педагогічної освіти (міждисциплінарний аспект) як необхідної умови для вирішення актуальних питань художнього пізнання особистості в умовах навчально-виховного середовища.

Будь-яку інформацію люди сприймають по-різному. Це залежить від багатьох чинників: вікових, ґендерних, ментальних, соціальних, психологічних, фізіологічних тощо. Якщо людина вступає в діалог із цифровим текстом (мультимедійним), інформація починає набувати нових смислів і значень. Отже, інтермедіальність (уже як компетенція) активізує комунікативний процес (зовнішній і внутрішній), надаючи йому інтерактивності та модальності. У педагогічній практиці мистецької освіти об'єктивізація принципу інтермедіальності простежується на двох рівнях: *емпіричному*, що виявляється у фіксації та описі міжмистецької взаємодії в межах конкретних художніх форм, і *теоретичному*, що ґрунтується на загальному принципі взаємодії будь-яких гомогенних і гетерогенних структур у межах певної системи. Інтермедіальні технології, спираючись на логіку тлумачень засадничих понять, визначаємо як освітні, позаяк:

- інтермедіальність передбачає міжмистецьку взаємодію, спрямовану на здійснення інтеграції різних видів мистецтва, що полягає у виявленні їхніх зв'язків на формально-змістовому (ідейно-тематична організація) та образно-символічному (система образів і засоби їх творення) рівнях;
- міжмистецька взаємодія є базовим підґрунтям мистецької освіти;
- сучасна мистецька освіта розвивається у взаємодії з медіа-культурою та перебуває під її впливом;
- медіа-освіта є сучасною галуззю педагогіки, а інтермедіальність – педагогічною категорією;

– інтермедіальні технології є освітніми.

На нашу думку, інтермедіальні технології – це способи передачі, засвоєння та створення інформації шляхом залучення двох або більше різноформатних каналів зв'язку (медіа). Це інтелектуально-творчий процес опрацювання («обробки») інформації з метою отримання нових знань шляхом синтезу, запозичення, інтерпретації, асиміляції комунікативних кодів різних знакових систем засобами медіа. Беручи до уваги вищезазначені аспекти інтермедіальності та розуміння технології як сукупності засобів реалізації конкретного процесу, пропонуємо наше визначення: *інтермедіальні технології – сукупність*

методів розкриття смислу міжмистецької взаємодії в межах певної художньої форми внаслідок сприйняття, опису, аналізу, інтерпретації семіотичних кодів різних знакових систем, що комунікативують у мультимедійному просторі культури; модель педагогічної діяльності, в якій поєднуються дві або більше педагогічні технології з метою ефективною реалізації змісту освіти в середовищі комунікативної взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу.

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, аналіз наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених із проблеми інтермедіальності як явища культури дав змогу зробити висновок про те, що, незважаючи на багаторівневі підходи до потрактування цього феномена, інтермедіальність тлумачиться як взаємодія семіотичних кодів різних мистецтв у мультимедійному культурно-освітньому просторі. На перехресті літературознавчих і мистецтвознавчих студій у площині мистецької освіти увиразнюється поняття «інтермедіальні технології», суть яких полягає в умінні сприймати, аналізувати, інтерпретувати, презентувати тексти культури. Мистецька діяльність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін у закладах вищої освіти передбачає уміння здійснювати інтермедіальний аналіз художніх текстів, в основі якого закладена міжмистецька взаємодія, порівняльний аналіз, система комунікативних компетенцій та особистісний естетичний досвід. Інтермедіальний аналіз визначаємо як метод навчання, спрямований на здійснення інтеграції різних художніх форм, а інтермедіальні технології – як сукупність методів розкриття смислу міжмистецької взаємодії в межах певної художньої форми та як модель педагогічної діяльності. Перспектива подальших досліджень пов'язана з описом структури інтермедіальних технологій (класифікаційні параметри, цільові орієнтації, концептуальні засади, принципи, особливості змісту, методичне забезпечення тощо).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство: підручник. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія». 2008. 430 с.
2. Дацко О. Розвиток мистецької освіти як чинник суспільного прогресу у XXI столітті. Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей: зб. матеріалів X Міжнар. педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О.П. Рудницької / Голов. ред.: І.А. Заюн. Вип. 4 (8). Чернівці: «Зелена Буковина», 2013. 420 с.
3. Дорошенко Т. Інтеграційні процеси в системі підготовки майбутніх учителів початкової школи до забезпечення основ загальної музичної освіти учнів.

Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка. 2015. № 132. С. 70–75.

4. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посібник / Уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. К.: А.П.Н., 2002. 136 с.
5. Інформаційні технології і засоби навчання: зб. наук. пр. / За ред. В. Бикова, Ю. Жука; Інститут засобів навчання АПН України. К.: «Атіка», 2005. 272 с.
6. Комаровська О. Мистецтво в новій українській школі: що змінилося? Початкова освіта: методичні рекомендації. К.: УОВЦ «Оріон», 2018. 160 с.
7. Кондрацька Л. Сутнісне творення музичного буття: шкільний дискурс. Мистецька освіта як чинник людиностановлення: зб. матер. III Всеукр. наук.-практ. конф. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. 256 с.
8. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліна, В. Теремка. К.: ВЦ «Академія», 2006. 752 с.
9. Лупак Н. Інтермедіальність як феномен художньої інтеграції. Нова українська школа: теорія і практика реалізації інтегрованого підходу: матер. Міжнар. наук. конф. (17–18 травня 2018 р.). Тернопіль: «Вектор», 2018. С. 235–238.
10. Мельничук І. Діалогічність інтерактивного навчання у вищій школі. Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту. Серія: «Педагогіка». 2009. № 1. С. 37–41.
11. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>.
12. Просалова В. Інтермедіальність як явище мистецтва і метод аналізу. Філологічні семінари. 2013. Вип. 16. С. 46–53.
13. Рудницька О. Педагогіка: загальна та мистецька: навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2005. 360 с.
14. Сиваченко Г. Інтермедіальна парадигма роману Володимира Винниченка «Сонячна машина». Слово і час. № 2. К.: «Фенікс», 2017. С. 3–19.
15. Сирота З. Підготовка нової генерації педагогічних кадрів у системі мистецької освіти. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2013. № 8 (1). С. 323–328.
16. Циховська Е. Теоретичні дилеми поняття інтермедіальності. Слово і час: наук.-теорет. журнал. К.: «Фенікс», 2014. № 11. С. 49–59.
17. Янкович О., Беднарек Ю., Анджеевська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНПУ ім.В. Гнатюка, 2015. 212 с.
18. Allen G. Intertextuality. London – New York: Routledge, 2003. P. 174–175.
19. International Encyclopedia of the Social Behavioral Science, 2001. P. 94.
20. McLuhan M. Understanding Media: The Extensions of Man. New York: Signet, 1964. 464 с.
21. Rajewsky I.O. Intermediality, intertextuality and remediation: A literary perspective on intermediality. Intermédialités. 2005. № 6. P. 43–64.
22. Scher P.S. Einleitung: Literatur und Musik Entwicklung Standder For schung Literatur und Musik: Ein Handbuch zur Theorie und Praxiseines komparatistischen Grenzgebietes. Berlin: E.Schmidt, 1984. P. 9–26.